

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Lexilijst Nederlands

5 december 2011

Review: S. Bauhoff
Invoer: Marsha Bokhorst

1 *Algemene gegevens*

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Hoofd/ hals Overig, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Overige (Overig, ongespecificeerd)
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Communicatie, Mentale functies

- *Korte beschrijving* → De Lexilijst Nederlands (2002: vernieuwde versie) is een lijst met woorden en zinnen die in het taalgebruik van jonge Nederlandse kinderen voorkomen. De lijst is bedoeld om bij kinderen van 15-27 maanden na te gaan of zij zich ontwikkelen in overeenstemming met leeftijdgenootjes op het gebied van de taalverwerving. Dit doet de lijst door ouders te laten aangeven welke woorden en zinnen hun kind zegt. Er zijn twee gelijkwaardige versies van de Lexilijst: A en B. Per instrument zijn er per maand normen ontwikkeld. Er zijn normen berekend voor jongens en meisjes samen, en normtabellen voor jongens en meisjes apart.¹
- *Doelgroep* → kinderen met een taalontwikkelingsachterstand (van 15 t/m 27 maanden¹)
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Schlichting J, Lutje Spelberg H (1995)²
  - ✓ *Nederlandse versie* → Schlichting J, Lutje Spelberg H (2001)¹

2 *Doel van het meetinstrument*

Combinatie van:

- Diagnostisch
- Evaluatief / effectiviteit¹

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Vragenlijst
- *Opbouw* → er zijn twee gelijkwaardige versies van de Lexilijst Nederlands: A en B. Beide vormen beslaan een A4 aan twee zijden bedrukt en tellen 247 items (263 woorden en 11 zinnestjes). De items van de lexilijst zijn geordend in 15 semantische rubrieken².
- *Invulinstructie* → Welke woorden zegt uw kind al? Wilt u deze woorden aankruisen? Het gaat erom dat uw kind de woorden zelf kan zeggen en dat ze niet voorgezegd zijn. Ook woorden die niet goed worden gezegd tellen mee. Als u maar begrijpt wat uw kind bedoelt. Verder wordt de instructie met behulp van voorbeelden verhelderd.
- *Meetniveau* → wijze score: o.a. aantal woorden/zinnen die door de ouders worden aangekruist; meetniveau nominaal
De gemiddelde score (M) en de standaarddeviatie (SD) worden berekend.¹

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → www.pearson.nl
- *Geschatte kosten* → circa € 33,05
(geraadpleegd 5 december 2011)
- *Copyright* → ja, Swets & Zeitlinger B.V., Lisse (2002)¹

5 *Methodologische kwaliteit*

- **Interne consistentie** → geen gegevens bekend
- **Reproduceerbaarheid**
  - ✓ *Betrouwbaarheid (reliability)* → De testen A en B worden als paralleltest beschouwd. Voor de zeven leeftijdsgroepen zijn de correlaties tussen de twee lijsten als volgt: 25 maanden: 0.97; 17 maanden: 0.98; 19 en 20 maanden: 0.99; en 23, 25 en 27 maanden: 1.00. De test-hertestbetrouwbaarheid, bepaald in een onderzoek bij 36 kinderen, bleek 0.84 te zijn¹
- **Validiteit**
  - ✓ *Content validity* → geen gegevens bekend
  - ✓ *Criterion validity* → Als validiteitstest werden de Reynell Test voor Taalbegrip en de Schlichting Test voor Taalproductie afgenomen. Uit beide tests werd een algemeen taalquotiënt afgeleid: het TQ. Alle correlaties tussen standaardcores op de valideringsinstrumenten waren significant. Uit de substantiële correlatie met het taalquotiënt blijkt dat de Lexilijst Nederlands een goed beroep doet op de algemene taalvaardigheid, wat dus een goede bijdrage levert aan de begripsvaliditeit.^{1,2}

- ✓ *Construct validity* → Onderzoek mbt de correlatie van de Lexilijst Nederlands met taaltests die ruim een jaar later zijn afgenomen (predictieve validiteit).²

	PPVT (WBQ)	Zinsontwikkeling (ZQ)	Woordontwikkeling (WQ)	Taalquotiënt (TaalQ)
Lexilijst Nederlands	0.45	0.39	0.49	0.52

- **Responsiviteit / longitudinale validiteit** → geen gegevens bekend

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigheden* → handleiding, scoreformulieren, pen¹
- *Randvoorwaarden* → rustige omgeving¹
- *Benodigde tijd* → 30-35 minuten¹
- *Gebruikershandleiding* → ja, beperkt, www.pearson.nl

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens* →
Normeringsonderzoek: 809 proefpersonen met oog op de Sociaal Economische Status (SES). Voor de Lexilijsten A en B zijn per leeftijdsmaand drie stel normen ontwikkeld: (1) algemene normen, (2) normen voor jongens en (3) normen voor meisjes. De ruwe score is het aantal aangekruiste woorden en zinnen (0 tot 247). De ruwe score wordt omgezet in een standaardscore (het Lexiquotiënt: LQ: de betreffende tabellen zijn in de bijlage van de handleiding opgenomen): standaardscores met een gemiddelde van 100 en een standaarddeviatie van 15. De precieze waarden per leeftijdsmaand zijn te vinden in de handleiding pagina 8 t/m 9 (te uitgebreid voor het opnemen in het formulier).¹

8 *Overige gegevens*

- De lijsten A en B kunnen door elkaar gebruikt worden.¹
- De lexilijst is voor Nederland naar model van het Language Development Survey van Rescorla^{3,4}

9 *Literatuurlijst*

1. Schlichting J, Lutje Spelberg H. Lexilijst Nederlands: handleiding. Lisse: Swets Test Publishers; 2002.
2. Schlichting J, Lutje Spelberg H. Lexilijsten en Lexiconlijsten: oudervragenlijsten voor de taalontwikkeling. Logopedie en foniatrie. 2009;81(6):190-195.
3. Schlichting J, Lutje Spelberg H. Taalscreening bij kinderen van 15-27 maanden met de Lexilijst. JGZ. 2003;35(3):49-53.

4. Schlichting J, Lutje Spelberg H. Lexilijst begrip: een instrument om het taalbegrip te onderzoeken bij kinderen van 15-25 maanden in het kader van de vroegtijdige signalering: handleiding. Amsterdam: Harcourt Test Publishers; 2007.